

ภาวะหลอดเลือดดำชั้นลึกของขาอุดตัน

(Deep Vein Thrombosis เรียกโดยย่อว่า DVT)

คือ ภาวะที่มีลิ่มเลือดอุดตันภายในหลอดเลือดดำชั้นลึกของขา เริ่มตั้งแต่หลอดเลือดดำส่วนน่อง หลอดเลือดดำส่วนต้นขา หลอดเลือดดำส่วนอุ้งเชิงกราน และหลอดเลือดดำใหญ่ส่วนช่องท้อง โรคนี้อาจทำให้เกิดภาวะลิ่มเลือดอุดตันที่ปอด เนื่องจากลิ่มเลือดหลุดออกจากหลอดเลือดดำของขาขึ้นไปยังหัวใจ และไหลไปอุดตันที่หลอดเลือดแดงของปอด ภาวะลิ่มเลือดอุดตันที่ปอดทำให้เกิดภาวะฉุกเฉินต่างๆ เช่น หัวใจหยุดเต้นทันที ภาวะช็อก ไอเป็นเลือด เจ็บหน้าอกรุนแรง ตลอดจนการหอบเหนื่อย จนต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ เป็นต้น

ในปัจจุบัน การรักษาภาวะหลอดเลือดดำชั้นลึกอุดตัน สามารถให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอกได้ด้วยการให้ยาฉีดเฮพารินโมเลกุลต่ำเข้าชั้นใต้ผิวหนัง (Low Molecular Weight Heparin : LMWH) จุดประสงค์เพื่อป้องกันการแข็งตัวของเลือด และการเกิดลิ่มเลือดใหม่ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการรักษาที่มีความปลอดภัยเทียบเท่าการรักษาด้วยการให้ยาเฮพารินในสารละลายทางหลอดเลือดดำ

รูป ยาฉีดเฮพารินโมเลกุลต่ำสำเร็จรูป

ขั้นตอนการฉีดยาเฮพารินโมเลกุลต่ำเข้าชั้นใต้ผิวหนัง

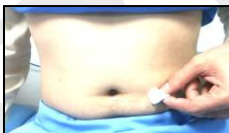
1. ล้างมือให้สะอาดและเช็ดมือให้แห้ง

2. ตรวจสอบชื่อยา และวันหมดอายุ เตรียมปริมาณยาฉีดตามแผนการรักษา

3. เลือกตำแหน่งฉีดยาห่างจากสะดือ 5 เซนติเมตร ฉีดยาวนจากตำแหน่งที่ 1-6 โดยหลีกเลี่ยงบริเวณที่เป็นแผล มีรอยแดง รอยขีดหรือก้อนแข็ง

4. เช็ดผิวหนังบริเวณที่จะฉีดยาด้วยแอลกอฮอล์ 70% และทิ้งไว้ให้แห้ง

5. ถอดปลอกเข็มของกระบอกฉีดยา เข็มจะอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

6. มือข้างที่ถนัดถือกระบอกฉีดยา โดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วกลางประคอง

7. ค่อยๆ ระบายอากาศออกจากหลอดโดยให้ฟองอากาศลอยขึ้นด้านบนเหนือระดับยาฉีดเฮพาริน (ห้ามไล่ฟองอากาศก่อนฉีดยา)

8. ใช้หัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง มือข้างที่ไม่ถนัดยกผิวหนังบริเวณที่จะฉีดยาขึ้นตรงๆ

9. ค่อยๆ ระบายอากาศออกจากกระบอกฉีดยา ปักเข็มทำมุม 90 องศากับผิวหนัง จนสุดความยาวเข็ม (ในกรณีผู้ป่วยผอมมากให้ทำมุม 45 องศากับผิวหนัง)

10. ใช้สันมือด้านนิ้วก้อยวางบริเวณผิวหนังผู้ป่วย และใช้นิ้วชี้ดันกระบอกลูกสูบ ในขณะที่ฉีดยาให้ยกผิวหนังค้างไว้

11. ฉีดยานาน 30 วินาทีจนยาหมด (ดูเวลาจากนาฬิกา) ค้างเข็มฉีดยาทิ้งไว้อีก 10 วินาทีแล้วจึงถอนเข็มฉีดยาออก

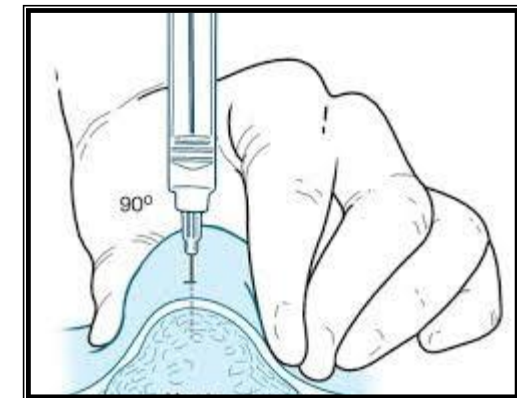

12. ปลดปล่อยมือที่จับผิวหนังลงและวางสำลีแห้งแตะเบาๆ ลงบนตำแหน่งฉีดยา นาน 10 วินาที

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วย
เรื่อง การฉีดยาเฮพารินโมเลกุลต่ำ
เข้าชั้นใต้ผิวหนัง

จัดทำโดย

งานพยาบาลผ่าตัด
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

SIPI NS1009260

อาการข้างเคียงหลังได้รับยาฉีดยาเฮพารินโมเลกุลต่ำ

ภายหลังฉีดยาจะทำให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์ ได้แก่ อาการปวดแสบปวดร้อนขณะฉีดยาและหลังฉีดยา บางรายทำให้เกิดภาวะเกล็ดเลือดต่ำ เพิ่มภาวะเลือดออกง่าย

กรณีมีระดับการรู้สติลดลง แขนขาชาหรืออ่อนแรง อาเจียนเป็นเลือด ไอเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด หรือถ่ายดำร่วมกับอาการปวดท้อง และมีปัสสาวะเป็นสีน้ำตาล เนื้อเยื่อ ถ้าท่านมีอาการข้อใดข้อหนึ่งในอาการดังกล่าวข้างต้น ให้ท่านหยุดยาฉีดยาโดยทันที และรีบมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลทันที

การปฏิบัติตนสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับยาฉีดยาเฮพารินโมเลกุลต่ำ

1. ห้ามถูหรือคลึงบริเวณที่ฉีดยา เพราะจะทำให้เกิดรอยขีดข่วน และเลือดออกได้ง่าย
2. หลีกเลี่ยงการเล่นกีฬาที่มีการกระทบกระแทก
3. ระมัดระวังการลื่นล้ม โดยเฉพาะในผู้ป่วยสูงอายุ
4. งดการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
5. สังเกตอาการผิดปกติภายหลังฉีดยา หากมีอาการผิดปกติให้รีบมาพบแพทย์ก่อนนัดทันที
6. กรณีเกิดจ้ำเลือดหลังฉีดยา การประคบอุ่นหลังฉีดยาไปแล้ว 72 ชั่วโมง สามารถช่วยให้จ้ำเลือดจางหายได้เร็วยิ่งขึ้น

7. จัดบันทึกตำแหน่ง ปริมาณ และเวลาที่ฉีดยาทุกครั้ง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาครบถ้วนตามแผนการรักษา
8. มาพบแพทย์ตามนัดเพื่อติดตามผลการรักษา

จัดทำโดย

งานการพยาบาลผ่าตัด ฝ่ายการพยาบาล
หน่วยตรวจรักษาด้วยเครื่องมือพิเศษและติดตามผล
ตึกสยามินทร์ชั้น 1 โทร 02-414-1175

นาง โสมพันธ์ เจือแก้ว	พ.ว.ชำนาญการพิเศษ
นาง รัตนา เพียรเจริญสิน	พ.ว.ชำนาญการพิเศษ
นาง นัชชญกร ปิ่นเกษร	พว.
นาง ศรัณยา ทิพยารมณ	พว.

ที่ปรึกษา

อาจารย์ตร.นพ. ณัฐวุฒิ เสริมสาธณสวัสดิ์
สาขาศัลยศาสตร์หลอดเลือด ภาควิชาศัลยศาสตร์

สนับสนุนการพิมพ์โดย
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุด ปี พ.ศ.2560
รหัสหน่วยงาน NS03210106063
สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

แผ่นพับ
สุขภาพ
ออนไลน์